

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною**

ПОРІВНЯЛЬНА СТИЛІСТИКА

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 – гуманітарні науки
спеціальність	035 – філологія
освітня програма	англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова
спеціалізація	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	іноземних мов

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри англійської філології
Протокол від “26” серпня 2022 року №1

Завідувач кафедри англійської мови Вікторія САМОХІНА

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша
Протокол від “26” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри перекладознавства
імені Миколи Лукаша Олександр РЕБРІЙ

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземних мов
Протокол від “26” серпня 2022 року № 5

Голова науково-методичної комісії
факультету іноземних мов Анна КОТОВА

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити*.

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «*Стилістика*»

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів складає 3 кредити. Обсяг самостійної роботи на денному відділенні складає 60 годин.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах (денна форма навчання)

№ з/п	Назва підтеми та пункту	Зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
Тематичний блок 1. Система понять та методів порівняльної стилістики				
1	Тема 1.1. Загальнотеоретичні проблеми порівняльної стилістики. Предмет і завдання порівняльної стилістики. Місце у системі філологічних наук. Загальнометодологічні підвалини. Конкретно наукові основи. Історія походження, теорія та методи.	Опрацювання матеріалу за темою 1.1. (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне / письмове / комп'ютерне)
2	Тема 1.2. Місце порівняльної стилістики серед інших стилістичних дисциплін. Літературознавча порівняльна стилістика та лінгвостилістика. Стиль та стилістика. Рівні аналізу. Явище синонімії. Типи синонімів. Прикладна та літературознавча порівняльна стилістика. Стилістика від автора та стилістика декодування. Стилістична функція.	Опрацювання матеріалу за темою 1.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами), підготовка до усного опитування	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)
	Разом за тематичним блоком 1		10	
Тематичний блок 2. Стилістичні засоби та фігури англійської та української мов				
1	Тема 2.1. Графіко-фонетичні стилістичні засоби	Опрацювання матеріалу за темою 2.1 (робота з	5	Формувальне оцінювання

	<p>англійської та української мов. Звуконаслідування (ономатопія), алітерація, асонанс, консонанс. Евфонія, какофонія. Графічні засоби. Рима. Ритм. Наголос. Поняття стилістичного засобу на морфологічному рівні. Тема 1. Стилiстична лексикологiя.</p>	електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)		(індивідуальне, групове; усне та / або письмове)
2	<p>Тема 2.2. Лексичні стилістичні засоби англійської та української мов. Денотативне і конотативне значення слова. Стилiстична диференцiацiя словарного складу сучасної англійської та української мов. Поетизми, архаїзми, варваризми, книжкові слова, неологізми, терміни. Стилiстичні функцiї слів зниженого стилістичного тексту: колоквіалізми, сленг, жаргонізми, діалектизми, професіоналізми, вульгаризми. Стилiстичне використання фразеології.</p>	Опрацювання матеріалу за темою 2.2. (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами);	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове))
3	<p>Тема 2.3. Лексичні стилістичні фігури англійської та української мов. Загальна характеристика. Фігури заміщення: фігури</p>	Опрацювання матеріалу за темою 2.3 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями	4	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)

	кількості (гіпербола, літота, мейозис).	для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до практичного заняття		
4	Тема 2.4. Лексичні стилістичні фігури англійської та української мов. Фігури заміщення: фігури якості: метонімічна група (метонімія, синекдоха, перифраз, евфемізм).	Опрацювання матеріалу за темою 2.4 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	5	Поточне тестування (питання множинного вибору)
5	Тема 2.5. Лексичні стилістичні фігури англійської та української мов. Фігури заміщення: фігури якості: метафорична група (метафора, персоніфікація, порівняння).	Опрацювання матеріалу за темою 2.5 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	4	Поточне тестування (питання множинного вибору)
6	Тема 2.6. Лексичні стилістичні фігури англійської та української мов. Фігури заміщення: фігури якості: метафорична група (алегорія, алюзія, антономазія); фігури контрасту (іронія, сарказм).	Опрацювання матеріалу за темою 2.6 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	4	
7	Тема 2.7. Лексичні стилістичні фігури англійської та української	Опрацювання матеріалу за темою 2.7 (робота з електронним конспектом	4	

	<p>мов. Фігури поєднання: фігури тотожності (епітет, синонім); фігури протиставлення (оксиморон, антитеза, парадокс).</p>	<p>лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту</p>		
8	<p>Тема 2.8. Лексичні стилістичні фігури англійської та української мов. Фігури поєднання: фігури нерівності (зевгма, каламбур; градація і спадна градація)</p>	<p>Опрацювання матеріалу за темою 2.8 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту</p>	4	
9	<p>Тема 2.9. Синтаксичні стилістичні фігури англійської та української мов. Поняття стилістичного засобу на синтаксичному рівні. Фігури, які засновані на: 1) редукції вихідної моделі (еліпсис, апозиопезис, номінативні речення, асиндетон), парцеляція; 2) експансії вихідної (повтор, перелічення, синтаксична тавтологія, полісиндетон); 3) зміні порядку компонентів вихідної моделі (інверсія, відокремлення); 4) формальних та змістових взаємодіях кількох синтаксичних конструкцій або</p>	<p>Опрацювання матеріалу за темою 2.9 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту</p>	5	

	речень у контексті (паралелізм, хіазм, анафора, епіфора).			
	Разом за тематичним блоком 2		40	
Тематичний блок 3				
1	Тема 3.1. Функціональні стилі англійської та української мов. Стилістична диференціація сучасних англійської та української мов. Мовна система, функціональні стилі й індивідуальне мовлення. Основні протиставлення на рівні норми. Функціональні стилі мовної діяльності: офіційно-діловий, науково-професійний, газетний, публіцистичний, літературний, розмовний.	Опрацювання матеріалу за темою 3.1 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)
2	Тема 3.2. Стилїстика англійського та українського тексту. Текст і деякі вихідні поняття стилїстики тексту. Способи аналізу художнього тексту. Контекст. Текстова інтерпретація. Основні категорії тексту і їхнє стилїстичне використання: інтегративність тексту, дискретність тексту, персональність /	Опрацювання матеріалу за темою 3.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до усного опитування	5	Формувальне оцінювання (індивідуальне, групове; усне та / або письмове)

	інперсональність тексту, установлення на читача.			
	Разом за тематичним блоком 3		10	
Разом			60	

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Завдання	Форма контролю
Тематичний блок 1			
1	Тема 1.1.	Опрацювання матеріалу за темою 1.1 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання, самоконтроль
2	Тема 1.2.	Опрацювання матеріалу за темою 1.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання, самоконтроль
Тематичний блок 2			
1	Тема 2.1.	Опрацювання матеріалу за темою 2.1 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
2	Тема 2.2..	Опрацювання матеріалу за темою 2.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
3	Тема 2.3.	Опрацювання матеріалу за темою 2.3 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
4	Тема 2.4.	Опрацювання матеріалу за темою 2.4 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
5	Тема 2.5.	Опрацювання матеріалу за темою 2.5 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними	Формативне оцінювання

		рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	самоконтроль
6	Тема 2.6.	Опрацювання матеріалу за темою 2.6 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
7	Тема 2.7.	Опрацювання матеріалу за темою 2.7 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання самоконтроль
8	Тема 2.8.	Опрацювання матеріалу за темою 2.8 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка реферату	Формативне оцінювання самоконтроль
9	Тема 2.9.	Опрацювання матеріалу за темою 2.9 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до поточного тесту	Реферат, підсумковий контроль
Тематичний блок 3			
1	Тема 3.1.	Опрацювання матеріалу за темою 3.1 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами)	Формативне оцінювання, самоконтроль
2	Тема 3.2.	Опрацювання матеріалу за темою 3.2 (робота з електронним конспектом лекцій, методичними рекомендаціями та завданнями для самостійної роботи, підручниками та інтернет-джерелами); підготовка до підсумкового контролю	Підсумковий контроль

Вимоги до студентів

Під час виконання самостійної роботи студенти мають поглибити знання про систему стилістичних засобів сучасної англійської мови; навчитися застосовувати традиційні та новітні методи аналізу до стилістичного матеріалу, здійснювати самостійний пошук релевантних наукових джерел та проводити їхній критичний аналіз; сформувати власний погляд на досліджувані проблеми; розвинути особисту відповідальність та академічну доброчесність, а також закріпити володіння відповідною термінологією та типовими синтаксичними структурами, навички роботи зі стилістичним матеріалом.

Форми контролю та критерії оцінювання

Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені в тестові завдання для оцінювання роботи студентів у семестрі та в екзаменаційну роботу. Методи контролю:

1. Метод усного контролю: врахування активності студентів на лекціях (відповіді на питання лектора); презентація індивідуального / групового реферату; відгук на реферат / його презентацію
2. Метод письмового контролю: індивідуальний / груповий реферат
3. Метод тестового контролю: тест на множинний вибір
4. Метод самоконтролю за ефективністю науково-пізнавальної діяльності
5. Іспит

Критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Список літератури Основна література

1. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 224 с.
2. Мартинюк А.П. Курс «Порівняльна стилістика» в презентаціях. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4> .

Допоміжна література:

1. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посiбник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240 с.
2. Кухаренко В.А. Практикум зі стилістики англійської мови: Підручник. Вінниця : НОВА КНИГА, 2003. 160 с.
3. Мартинюк А.П. Проблема смислотворення в комунікації // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. 2020. Вип. 91 <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91-04>
4. Мартинюк А.П., Понікарьова А.Ю. Риторичні функції сугестії як засобу сугестивного впливу // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. 2021. Вип. 94. С. 20-26.
5. Самохіна В.О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: монографія. Вид. 2-е перероб. і доп. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 360 с.
8. Самохіна В.А. Текстуальні і дискурсивні аспекти сучасного англомовного жарту // Когніція, комунікація, дискурс. 2021. №5. С. 52-73
9. Самохіна В.О., Шпак О.В. Екологія контакту в англомовному дискурсі: Монографія. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2019. 188 с.
10. « » :
11. / [.] : , 2011. 176 .

11. Bally, C. Précis de stylistique. Genève : A. Eggimann, 1905. 183 p.
12. Beaugrande R. Linguistic Theory : The Discourse of Fundamental Works. London, New York : Longman, 1991. 412 p.
13. Beaugrande R., Dressler W. The Introduction to Text Linguistics. London : Longman, 1981. 270 p.
14. Crystal D., Davy D. Investigating English Style. London : Longman, 1969. 264 p.
15. Freeman D. Essays in Modern Stylistics. London, New York: Methuen, 1981. 416 p.
16. Halliday M.A.K. Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning. London: Edward Arnold, 1978. 256 p.
17. Iser W. Interaction between Text and Reader // The Reader in the Text. Princeton : Princeton University Press, 1980. 452 p.
18. Kovalenko, L., Martynyuk, A. Verbal, visual, and verbal-visual puns in translation: cognitive multimodal analysis // Cognition, Communication, Discourse. 2021. Vol. 22. P. 27-41. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2021-22-02>
19. Lakoff G., Johnson M. Metaphors we live by. Chicago : Chicago Univ. Press, 1980. 242 p.
20. Leech G., Short M. Style in Fiction. London : Longman, 1981. 420 p.
21. Lukyanova T., Martynyuk A. Rational and non-rational in multi-semiotic meaning making // Text-Image-Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts. 2021. Vol.19 / A. Pawelec, A. Shaw and G. Szpila (Eds.). Berlin: Peter Lang. P. 341-355.
22. Martynyuk, A., Akhmedova, E. Cognitive translation analysis of fiction simile // Cognition, Communication, Discourse. 2021. Vol. 23. P. 72-86. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2021-23-05>
23. Martynyuk A., Meleshchenko O. Socio-pragmatic potential of (verbo)-visual metaphonymy in Internet memes featuring Donald Trump // Metaphor and the Social World. 2022. Vol. 12(1). P. 69-91.
24. Nørgaard N., Montoro R., Busse B. Key terms in stylistics. London, New York : Continuum, 2010. 269 p.
25. Samokhina V.O. Language event: Cognitive Communicative and Cross-cultural aspects // Lege Artis, 2020, T.2. P. 120-221.
26. Samokhina V.O., Pasynok V.G. Anthroponymic world in the text of the Anglophone joke // Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. Vol. II № 2. 2017. p. 284-355.
27. Samokhina V, Shpak O., Pasynok V. The Ecology of Communicative Contact in English-Speaking Discourse//Theory and Practice in Language Studies. 2022. Vol.12. No. 1. P. 170-177. DOI:<https://tpls.academypublication.com/index.php/tpls/issue/archive>
28. Schiffrin D. Approaches to Discourse. Oxford : Blackwell, 1994. 482 p.
29. Widdowson H. Stylistics and the Teaching of Literature. London : Routledge, 1975. 265 p.
30. Zhulavska O. Martynyuk A. English-Ukrainian translations of synesthetic metaphors // Translation Today: Translation and Power. Studies in linguistics, Anglophone literatures and cultures. Berlin: Peter Lang GmbH, 2020. Vol 27. P. 271–279

Інформаційні ресурси:

1. Cambridge Dictionary online: <http://dictionary.cambridge.org/>
2. Longman English Dictionary online: <http://www.ldoceonline.com/>
3. Macmillan English Dictionary and Thesaurus: <http://www.macmillandictionary.com/>
4. Thesaurus. Com: <http://thesaurus.reference.com/>
5. Online English Thesaurus: <http://www.lingvozone.com/free-online-thesaurus>
6. Computational resources for linguistic research [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://billposer.org/linguistics/computation/resources.html>
6. Data Visualization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://digitalresearchtools.pbworks.com/w/page/17801661/Data%20Visualization>
7. Digital ResearchTools for Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : DiRT site: <https://digitalresearchtools.pbworks.com/w/page/17801682/Linguistic%20Tools>
8. Literary devices. URL: <https://literarydevices.net/>
9. Literary terms. URL: <https://literaryterms.net/>
10. Schibles E.W. Humor. Reference. Guide [Electronic resource] / E.W. Schibles. – Режим доступу : www.dueseldorf.de
11. Stylistic devices. URL: <https://www.litcharts.com/literary-devices-and-terms>

До робочої програми додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних занять
- 3) Завдання для підсумкового контролю (іспит включно)
- 4) Електронне забезпечення